

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

ਭਾਰਤ ਦਾ ਗੱਜ਼ਟ

असाधारण

EXTRAORDINARY

अਸाधारण

भाग XIV - अनुभाग - 1

PART - XIV - SECTION - 1

भाग - XIV - अनुभाग - 1

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

सं. 5]	नई दिल्ली,	वीरवार, 24 जून, 1999	/3 आषाढ़,	1921	(शक)	[खण्ड IX]
No.5]	NEW DELHI,	THURSDAY, JUNE 24, 1999	/3 ASADHA,	1921	(SAKA)	[VOL. IX]
नं : 5]	नवीं दिल्ली,	दीरवाह, 24 जून, 1999	/3 ਹਾੜ,	1921	(ਸਕ)	[ਜਿਲਦ IX]

विधि और न्याय मंत्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, वीरवार, 24 जून 1999/3 आषाढ़, 1921 (शक)

(1) कर्मशीयल डाकूमैन्ट्स ऐबीडैन्स एक्ट, 1939 (2) फारन मैरिज एक्ट, 1969, (3) इन्डस्ट्रीयल डिसਪियूट्स (बैंकिंग एण्ड इनशोरेंस) एक्ट, 1949 (4) कोपरेटिव सोसाईटीज एक्ट, 1912 (5) पुलिस एक्ट, 1861 (6) इकनोमिक ओफेन्सिज (इनएप्लिकेवਿਲਟੀ ਆਂਕ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ) ਏਕਟ, 1974 (7) ਕਚੀ ਮੈਮਨ ਏਕਟ, 1938 (8) ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਸਕਸਟਾਸਿਜ ਏਕਟ, 1908 ਔਰ (9) ਇੰਡੀਯਨ ਕ੍ਰੀਸ਼ਚਨ ਮੈਰਿਜ ਏਕਟ, 1972 ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਿਯੇ ਜਾਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕ੃ਤ ਪਾਠ (ਕੇਨ੍ਦ੍ਰੀਯ ਵਿਧਿ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਕੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖਣਡ (ਕ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੌਂ ਤਨਕੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕ੃ਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE (LEGISLATIVE DEPARTMENT)

NEW DELHI, THURSDAY, JUNE 24, 1999/ASADHA 3, 1921 (SAKA)

The translations in Punjabi of (1) The Commercial Documents Evidence Act, 1939 (2) The Foreign Marriage Act, 1969 (3) The Industrial Disputes (Banking and Insurance Companies) Act, 1949 (4) The Co-operative Societies Act, 1912 (5) The Police Act, 1861 (6) The Economic Offences (Inapplicability of Limitation) Act, 1974 (7) The Cutchi Memons Act, 1938 (8) The Explosive substances Act, 1908 and (9) The Indian Christian Marriage Act, 1872 are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under clause (a) of Section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ
(ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਵੀਰਵਾਰ, 24 ਜੂਨ, 1999/3 ਹਾੜ, 1921 (ਸ਼ਕ)

(1) ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1939, (2) ਫਾਰਨ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1969, (3) ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟਸ (ਬੈਕਿੰਗ ਐਂਡ ਇੰਸੋਰੇਂਸ ਕੰਪਨੀਜ਼) ਐਕਟ, 1949, (4) ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1912, (5) ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861, (6) ਇਕਨਾਮਿਕ ਅੰਡੇਸੇਜ (ਇਨਐਪਲੀਕੇਬਲਟੀ ਆਫ ਲਿਮੀਟੇਡਨ) ਐਕਟ, 1974, (7) ਕੱਚੀ ਮੈਮਨ ਐਕਟ, 1938, (8) ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਸਬਸਟਾਂਸਜ਼ ਐਕਟ, 1908 ਅਤੇ (9) ਇੰਡੀਅਨ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਜੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ਉ) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਜੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1969

(1969 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ : 33)
[1 ਜੂਨ, 1998 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ]

[31 ਅਗਸਤ, 1969]

ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਿਆਹਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਵੀਹਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ :-

ਅਧਿਆਏ ।

ਪ੍ਰਾਰੰਭਕ

ਸੰਖੇਪ ਨਾਂ ।

1. ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1969 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।
2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨ ਲੋੜੇ, -
(ਉ) "ਵਰਜਿਤ ਰਿਸਤੇਦਾਰੀ ਦੇ ਦਰਜੇ" ਦੇ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਵਿੱਚ ਹਨ ।
(ਅ) "ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ" ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕਰੱਤਵ ਨਿਭਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ ;
(ਇ) "ਬਦੇਸ਼" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਥਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਤੱਤਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਥਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਖੇਤਰੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ;
(ਸ) "ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ;
(ਹ) "ਸਰਕਾਰੀ ਘਰ" ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ -
(i) ਉਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਘਰ ;
(ii) ਉਹ ਦਫ਼ਤਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ;
(iii) ਕੋਈ ਮੁੱਕਰਰ ਥਾਂ ; ਅਤੇ
(ਕ) "ਮੁੱਕਰਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਕਰਰ ।
3. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਆਪਣੇ ਅਜਿਹੇ ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਜਾਂ ਕੌਂਸਲੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਯੋਗ ਸਮਝੇ, ਕਿਸੇ ਬਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ।

1954 ਦਾ 43

ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ।

3. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਆਪਣੇ ਅਜਿਹੇ ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਜਾਂ ਕੌਂਸਲੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਯੋਗ ਸਮਝੇ, ਕਿਸੇ ਬਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ।

ਵਿਆਖਿਆ-ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਅਫਸਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰਾਜਦੂਤ, ਉਪ-ਰਾਜਦੂਤ, ਮਿਨਿਸਟਰ, ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸ਼ਾਰਜ ਡੇਫੇਅਰਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ-ਦੂਤਾਵਾਸ, ਦੂਤਾਵਾਸ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕੌਂਸਲਰ ਜਾਂ ਸਕੱਤਰ ।

ਅਧਿਆਏ ॥

ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰਣ

ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਹਾਂ
ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਣ
ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ।

4. ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਵੇ, ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਜੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਹੇਠ-ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ : -

- (ੳ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦਾ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਜਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ,
- (ਅ) ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਮੁੜ੍ਹ ਜਾਂ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ,
- (ੳ) ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲੜੇ ਨੇ ਇੱਕੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਲੜੀ ਨੇ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ; ਅਤੇ
- (ਸ) ਧਿਰਾਂ ਵਰਜਿਤ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੇ ਦਰਜਿਆਂ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹਨ :

ਪਰੰਤੂ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਵਾਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਜਿਤ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੇ ਦਰਜਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਸੰਸਕਾਰਿਆਂ ਜਾਂ ਸਕੇਗਾ ।

ਚਿਤਵੇ ਵਿਆਹ ਦਾ
ਨੋਟਿਸ ।

5. ਜਦ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਿਆਂ ਜਾਣਾ ਚਿਤਵਿਆ ਜਾਵੇ ਤਦ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦੇਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਧਿਰ ਨੇ, ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੁਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁਦੱਦ ਲਈ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

ਵਿਆਹ-ਨੋਟਿਸ
ਕਿਤਾਬ ।

6. ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਭ ਨੋਟਿਸ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਰਖੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਰਿਕ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸਰੀ ਨਕਲ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਮੁੱਕਰਰ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਵਿਆਹ ਨੋਟਿਸ ਕਿਤਾਬ ਕਹੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਤਤਕਾਲ ਦਰਜ ਵੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਤਾਬ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦੇ ਖਾਹਸੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਬਿਨਾਂ ਫੀਸ ਦੇ, ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਾਜ਼ਬ ਸਮੀਆਂ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਨੋਟਿਸ ਦਾ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ।

7. ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ -

- (ੳ) ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨੁਮਾਇਆਂ ਥਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਕਲ ਚਿਪਕਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏਗਾ, ਅਤੇ
- (ਅ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਮੁੱਕਰਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏਗਾ ।

ਵਿਆਹ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ
ਇਤਰਾਜ਼ ।

8. (1) ਕੋਈ ਵਿਆਕਤੀ, ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਹ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ ।

ਵਿਆਖਿਆ-ਜਿੱਥੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਅਧੀਨ ਚਿਪਕਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਅਧੀਨ ਮੁੱਕਰਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ, ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਬਾਦ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਲਾਈਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

(2) ਅਜਿਹਾ ਹਰਿਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੀਮਿਤ ਦਸਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਖਤਿਆਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ; ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਵਿਆਹ ਨੋਟਿਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰੇਗਾ ।

ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਇਤ-
ਰਾਜ਼ ਨ ਕੀਤਾ
ਜਾਵੇ ਉਥੇ ਵਿਆਹ
ਦਾ ਸੰਸਕਾਰਣ ।

9. ਜੇ ਚਿਤਵੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ, ਉਸ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੇ, ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ।

ਇਤਿਰਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਣ ਤੇ ਜਾਬਤਾ ।

10. (1) ਜੇ ਚਿਤਵੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਇਤਿਰਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਤਦ ਤਕ ਉਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੰਸਕਾਰੇਗਾ ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜੇ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਇਤਿਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨ ਕਰ ਲਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਕੁਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਜਦ ਤਕ ਇਤਿਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਇਤਿਰਾਜ ਵਾਧਸ ਨ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ।

(2) ਜਿਥੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਸੇ ਇਤਿਰਾਜ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਕੋਈ ਸੰਕਾਰਖਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ, ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਲੇਗਾ; ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੀ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਜੇ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗੀ, ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਨੁਤੂਪਤਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ ।

ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ
ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਨ
ਹੋਣਾ ।

11. (1) ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਜੇ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜੇ ਚਿਤਵਿਆ ਵਿਆਹ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਨਾਫਜ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ।

(2) ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾ ਕਰਕੇ, ਜੇ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰਣ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰਣ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਹਿਰਾਤਾ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ ।

(3) ਜਿਥੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਚਿਤਵੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਅਜਿਹੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਕਰਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਧੀਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ; ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਅਜਿਹੀ ਅਧੀਲ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਨੁਤੂਪਤਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ ।

ਪਿਰਾਂ ਅਤੇ
ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ
ਐਲਾਨ ।

12. ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਿਰਾਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹ, ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਤੇ, ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਦਸਖਤ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਤੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤਿਦਸਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

ਸੰਸਕਾਰਣ ਦੀ ਥਾਂ
ਅਤੇ ਰੂਪ ।

13. (1) ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਕਰਰ ਵਕਤ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ, ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ-ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

(2) ਵਿਆਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਪਿਰਾਂ ਆਪਣਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨ, ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ:

ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਮੁਕੰਮਲ ਅਤੇ ਪਿਰਾਂ ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਹਰੇਕ ਧਿਰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਪਿਰਾਂ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਇਹ ਐਲਾਨ ਨ ਕਰੇ, “ਮੈਂ (ਉ) ਤੈਨੂੰ (ਅ) ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨਪੂਰਨ ਪਤਨੀ (ਜਾਂ ਪਤੀ) ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਾਂ (ਕਰਦੀ ਹੈ) ॥” :

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿ ਜਿਥੇ ਪੂਰਵ-ਵਰਤੀ ਪਰੰਤੂਕ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਐਲਾਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਪਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਧਿਰ ਉਸ ਐਲਾਨ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾ-ਅੰਤਰਣ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਕਰਵਾਏਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹਾ ਗਵਾਹ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵੇ ।

ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-
ਪੱਤਰ ।

14. (1) ਜਦ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰਖੀ

ਗਈ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਕਿਤਾਬ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(2) ਵਿਆਹ-ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ, ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਨਿਰਣੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਧਿਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਸਖਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਭ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

15. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਵਿਆਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਹਾਂ
ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ
ਜਾਇਜ਼ਤਾ ।

ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਆਹ ਨ ਸੰਸਕਾਰੇ ਜਾਣ ਤੇ ਨਵਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ।

16. ਜਦ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਆਹ, ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਉਥੇ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੰਸਕਾਰਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਤਦ ਉਹ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹੋਰ ਸਭ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੀਤ ਗਈਆਂ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜਦ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਉਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੰਸਕਾਰੇਗਾ।

ਅਧਿਆਏ III

ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰੇ ਗਏ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ

17. (1) ਜਿੱਥੇ-

- (ਉ) ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੀ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਕਿਸੇ-ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ; ਅਤੇ
- (ਅ) ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਉਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ;

ਉਥੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ, ਮੁੱਕਰਰ ਫੀਜ਼ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਤੇ, ਉਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

(3) ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਜੇ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਆਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਹਿਚਾਰਤਾ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਅਜਿਹੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਕਰਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ; ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਨੁਰੂਪਤਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ।

(5) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਮੁੱਕਰਰ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁੱਕਰਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ।

(6) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਵਿਆਹ, ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਅਧਿਆਏ IV ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਆਹਕ ਦਾਦਰਸੀ

ਵਿਆਹਕ ਦਾਦਰਸੀ
ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਿਸੇਸ਼
ਵਿਆਹ ਐਕਟ
1954 ਦੇ ਅਧੀਨ
ਹੋਣਾ ।

1954 ਦਾ 43

18. (1) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਵਿਸੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਅਧਿਆਏ IV,V,VI ਅਤੇ VII ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰੇ ਗਏ ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਵੇ, ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਸਕਾਰੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰੇ ਗਏ ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।

ਵਿਆਖਿਆ-ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਰੂਪ-ਭੇਦਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ:-

- (i) ਉਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਖੰਡ (ੳ), (ਅ), (ਇ), ਅਤੇ (ਸ) ਪ੍ਰਤੀ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਕਿਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਖੰਡ (ੳ), (ਅ),(ਇ) ਅਤੇ (ਸ) ਪ੍ਰਤੀ ਹਵਾਲਾ ਹੈ ; ਅਤੇ
- (ii) ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ -
  - (ੳ) ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ; ਜਾਂ
  - (ਅ) ਜੋ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :

ਪਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਦੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਉਪ-ਖੰਡ (ਅ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਨ ਹੋਣਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਜੋ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ।

(2) ਵਿਸੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਅਧਿਆਏ V ਜਾਂ ਅਧਿਆਏ VI ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਦਾਦਰਸੀ ਲਈ ਹੋਰ ਅਰਜੀ, ਉਸ ਜਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਦੀਵਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-

- (ੳ) ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਤਰਦਾਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ; ਜਾਂ
- (ਅ) ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੇ ਅੰਤਮਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ; ਜਾਂ
- (ਇ) ਅਰਜੀਦਾਰ ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਤਦ ਜਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਤਰਦਾਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਵਿਆਖਿਆ-ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਜਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ" ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ 1954 ਵਿੱਚ ਹੈ ।

1954 ਦਾ 43

- (3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ-

1954 ਦਾ 43

(੮) ਵਿਆਹ ਦੇ ਤੁੜਾਉ ਦੀ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਥੇ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਅਖਤਿਆਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ -

(i) ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਵਾਸੀ ਹਨ ; ਜਾਂ

(ii) ਅਰਜੀਦਾਰ, ਜੋ ਪਤਨੀ ਹੈ, ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਵਾਸੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਨ ਘਟਚੀ ਮੁੱਦਤ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ;

(ਅ) ਕਿਸੇ ਸੁਨਕਰਣਯੋਗ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਬਾਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਥੇ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਅਖਤਿਆਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ -

(i) ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਵਾਸੀ ਹਨ ; ਜਾਂ

(ii) ਵਿਆਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰਜੀਦਾਰ, ਜੋ ਪਤਨੀ ਹੈ, ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ ;

(੯) ਕਿਸੇ ਸੁਨ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਾਤਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਥੇ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਅਖਤਿਆਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ -

(i) ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਧਿਵਾਸੀ ਹੈ ; ਜਾਂ

(ii) ਵਿਆਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰਜੀਦਾਰ ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ;

(ਸ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਅਧਿਆਏ V ਜਾਂ ਅਧਿਆਏ VI ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਾਦਰਸੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਥੇ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਅਖਤਿਆਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜੀਦਾਰ ਅਰਜੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੋਈ ਗੱਲ ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਨ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਦਾਦਰਸੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਦਾਦਰਸੀ ਦੇਣ ਲਈ (ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰਵੇਂ) ਤੱਤਸਮੇਂ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਅਧਿਆਏ V ਡੰਨ

ਦੁਵਿਆਹ ਲਈ
ਸਜ਼ਾ ।

19. (1) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ, ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰੇਗਾ, ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 495 ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧਤ ਡੰਨ ਦਾ ਭਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਹ ਸੁੰਨ ਹੋਵੇਗਾ ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਪਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।

ਵਿਆਹ ਲਈ ਕੁਝ
ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ।

20. ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰਣ ਧਾਰਾ

1954 ਦਾ 43

1954 ਦਾ 43

1860 ਦਾ 45

- (ੳ) ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਦਾ ਕੈਦ ਦੀ, ਜੋ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ, ਜੋ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੂਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਜਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ, ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ; ਅਤੇ
- (ਅ) ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਖੰਡ (ੱਤ) ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਦਾ ਕੈਦ ਦੀ, ਜੋ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ, ਜੋ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੂਪਏ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਜਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ, ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਝੂਠੇ ਐਲਾਨ ਲਈ
ਸਜ਼ਾ ।

21. ਜੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ-

- (ੳ) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਇਹਾਦੇ ਨਾਲ ਝੂਠ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗਾ ; ਅਤੇ
- (ਅ) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਝੂਠੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਇਹਾਦੇ ਨਾਲ ਦਸਖਤ ਕਰੇਗਾ ; ਤਾਂ ਉਹ ਕੈਦ ਦੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਉਧ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਵੀ ਭਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ
ਦੀ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਕਾਰ- ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜਾਣ-ਬੁਝ ਕੇ ਕਰੇਗਾ ਸਾਦਾ ਕੈਦ ਦੀ, ਜੋ ਇਕ ਸਾਲ
ਵਾਈ ਲਈ ਸਜ਼ਾ । ਤਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ, ਜੋ ਪੰਜ ਸੌ ਰੂਪਏ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਜਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਧਿਆਏ VI

ਛੁਟਕਲ

ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ
ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸੰਸ-ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਤਸ਼ਾਹੀ ਨਾਫਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਮਰੂਪ ਕਾਰੇ ਗਏ ਵਿਆਹਾਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾਫਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸੰਸਕਾਰੇ ਗਏ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਾ-
ਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ
ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ
ਸੰਸਕਾਰੇ ਗਏ
ਵਿਆਹਾਂ ਦੀਆਂ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ
ਪ੍ਰਮਾਣ ।

24. (1) ਜਿੱਥੇ-

- (ੳ) ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਕੋਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨਮਿਤ ਉਲਿਖਤ ਕਿਸੇ ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ, ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ; ਅਤੇ
- (ਅ) ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ, ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ, ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਕੋਲ-
- (i) ਉਸ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਆਹ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਨਕਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਨਾਸਬ ਅਥਾਰੀਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਇੰਦਰਾਜ ਦੀ ਸਹੀ ਨਕਲ ਹੋਣੀ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਹੈ ; ਅਤੇ
- (ii) ਜੇ ਉਸ ਇੰਦਰਾਜ ਦੀ ਨਕਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨਕਲ ਦਾ ਮੁੱਕਰਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ
- (ੳ) ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੀ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਦਰਾਜ ਦੀ ਨਕਲ ਸਹੀ ਨਕਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ;

ਉਥੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ, ਮੁੱਕਰਰ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ, ਉਸ ਨਕਲ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਕਲ ਵਿਆਹ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੀ ਸਹੀ ਨਕਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਵਾਦ ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਵਾਦ ਉਸ ਨਕਲ ਦਾ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਨਕਲ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਉਕਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ ।

(2) ਕਿਸੇ ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਜੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਨਾਸ਼ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਹੋਵੇ ।

ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ
ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਨਕਲ ਦਾ
ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋਣਾ ।

ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਦਰ-
ਸਤੀ ।

25. ਵਿਆਹ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੀ ਹਰਿਕ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਨਕਲ, ਜੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਖਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਤਾਤਪਰਜਤ ਹੋਵੇ, ਮੂਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ।

26. (1) ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਪਤਾ ਲਗੇ, ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਗਲੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਆਹਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ, ਮੂਲ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਬਿਨਾਂ, ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਦਰਸਤੀ ਦੀ ਤਰੀਕ ਪਾ ਸਕੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰਿਕ ਦਰਸਤੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ
ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇ-
ਸ਼ਤਾ ਤੇ ਇਸ
ਐਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ
ਨ ਪੈਣਾ ।

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ
ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ।

27. ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਕਾਰੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗੀ ।

(ਉੱਤੇ) ਵਿਆਹ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕਰੱਤਵ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ;
(ਅ) ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ;
(ਇ) ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ;
(ਸ) ਉਹ ਥਾਵਾਂ ਜਿਥੋਂ ਅਤੇ ਉਹ ਵਕਤ ਜਿਸ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ ;
(ਹ) ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧੀਨ ਰਖੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਲੋੜੀਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ;
(ਕ) ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਮ 17 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ ;
(ਖ) ਉਹ ਫੀਸਾਂ, ਜੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਤੇ ਅਰੋਪੇ ਕਿਸੇ ਕਰੱਤਵ ਦੇ ਪਾਲਣ ਲਈ ਲਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ ;
(ਗ) ਉਹ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਵਕਫੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਅੰਦਰ, ਵਿਆਹ-ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ, ਜਦ ਵਿਆਹ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਸਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਦ ਉਹ ਤਰੀਕਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਰਸਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ :

- (ਘ) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਖੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਲੋੜੀਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਨਕਲਾਂ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ;
- (ਝ) ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਥੇ ਧਾਰਾ 23 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ;
- (ਚ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਮੁੱਕਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁੱਕਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਿਕ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਢੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੇ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਇਜਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਹਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਵੇ ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪ-ਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜੇ ਦੇਵੇ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ-ਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ; ਐਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪ-ਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ।

1954 ਦੇ ਐਕਟ
ਨੰਬਰ 43 ਦੀ ਸੋਧ ।

29. (1) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954 ਵਿੱਚ,-

(ਉ) ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ, “ਜੋ ਉਕਤ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ” ਸ਼ਬਦ ਰਖੇ ਜਾਣਗੇ ;

(ਅ) ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ, ਖੰਡ (ਉ) ਅਤੇ (ਇ) ਲੋਪ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ;

(ਇ) ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਥਾਵੇ, ਹੇਠ-ਲਿਖੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਰਖੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ : -

“(2) ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ, ਅਧਿਵਾਸੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦ੍ਰਾਵਾਗਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਉਸ ਰਾਜ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਲਈ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਉਲਿਖਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ”

(ਸ) ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ, ਖੰਡ (ਹ) ਦੀ ਥਾਵੇ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆ ਖੰਡ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ : - “ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਦੇਵੇ ਧਿਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ, ਅਧਿਵਾਸੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ;”

(ਹ) ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਥਾਵੇ ਹੇਠ-ਲਿਖੀ ਧਾਰਾ ਰਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਰਥਾਤ : -

10. “ ਜਿੱਥੇ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਪਾਸ, ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਚਿਤਵੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਾਰੇ, ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ, ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੰਕਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਹ ਵਿਆਹ ਨੂੰ

ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਆਹ
ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਤ-
ਰਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ
ਤੇ ਜਾਬਤਾ।

ਨਹੀਂ ਸੰਸਕਾਰੇਗਾ ਸਗੋਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਸੰਹਿਤ, ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਲਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਉਸ ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗੀ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਨੁਤੁਪਤਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ।

- (ਕ) ਧਾਰਾ 50 ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਅਤੇ ਕੌਸਲੀ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਸ਼ਬਦ ਲੋਪ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਨਿਰਸਨ | 30. ਭਾਰਤੀ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1903 ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1903 ਦਾ 14

ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ

(ਵੇਖੋ ਧਾਰਾ 5)

ਚਿਤਵੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਛਾਰਮ

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ

ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ

ਵਾਸਤੇ

ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1969 ਅਧੀਨ ਸਾਡੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਿਤਵਾਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹਾਲਤ	ਉਪਜੀਵਕਾ	ਜਨਮ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਥਾਂ	ਜੇ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਨਿਵਾਸ ਵਰਤਮਾਨ ਥਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਨ ਹੋਵੇ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਤਾਂ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਅਰਸਾ ਸਥਾਈ ਥਾਂ
----------------------	---------	--------------------------	---

ਉ. ਅ. ਅਣਵਿਆਹਿਆ

ਰੰਡਾ

ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਈ. ਸ. ਅਣਵਿਆਹੀ

ਵਿਧਵਾ

ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਅੱਜ 19 _____ ਦੇ _____ ਦੀ _____ ਤਰੀਕ
ਅਸੀਂ ਦਸਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

(ਦਸਖਤ) ਉ. ਅ

(ਦਸਖਤ) ਈ. ਸ

ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ

(ਵੇਖੋ ਧਾਰਾ 12)

ਲਾੜੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਐਲਾਨ

ਮੈਂ, ਉ. ਅ., ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ :-

1. ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਣ-ਵਿਆਹਿਆਂ (ਜਾਂ ਰੰਡਾ ਜਾਂ ਤਲਾਕ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ) ਹਾਂ।
2. ਮੈਂ --- ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।
3. ਮੇਰਾ ਏ.ਸ. (ਲਾੜੀ) ਨਾਲ ਵਰਜਿਤ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੇ ਦਰਜਿਆਂ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਮੈਂ --- ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹਾਂ।
5. ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਐਲਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਝੂਠਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੈਦ ਦਾ ਭਾਰੀ ਹੋਵਾਂਗਾਂ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਵੀ।

ਦਸਖਤ ਉ.ਅ. (ਲਾੜੀ)

ਲਾੜੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਐਲਾਨ

ਮੈਂ, ਏ. ਸ. ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹਾਂ :-

1. ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਣ-ਵਿਆਹੀ (ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ ਜਾਂ ਤਲਾਕ-ਪ੍ਰਾਪਤ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ) ਹਾਂ।
2. ਮੈਂ --- ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।
3. ਮੇਰਾ ਉ.ਅ. (ਲਾੜੀ) ਨਾਲ ਵਰਜਿਤ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦਰਜਿਆਂ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਮੈਂ --- ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਾਂ।
5. ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ ਕਿ, ਜੇ ਇਸ ਐਲਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਝੂਠਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੈਦ ਦੀ ਭਾਰੀ ਹੋਵਾਂਗੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵੀ।

ਦਸਖਤ ਏ. ਸ. (ਲਾੜੀ)

ਉਪਰ ਨਾਮਤ ਉ.ਅ. ਅਤੇ ਏ. ਸ. ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਦਸਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ।
ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ-ਪੂਰਨ ਅੜਚਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਸਖਤ ਖ. ਗ.

ਦਸਖਤ ਘ. ਫ.   (ਤਿੰਨ ਗਵਾਹ)

ਦਸਖਤ ਚ.ਛ.

ਪ੍ਰਤਿਦਸਖਤ ਹ.ਕ.

(ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ)

ਅੱਜ 19

ਦੇ

ਦੀ

ਤੁਰੀਕ

ਅਸੀਂ ਦਸਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ

(ਵੇਖੋ ਧਾਰਾ 14)

ਵਿਆਹ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਛਾਰਮ

ਮੈਂ, ਹ.ਕ. ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 19—ਦੇ—ਦੀ ਤਰੀਕ ਉ. ਅ. ਅਤੇ
ਏ. ਸ.—ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1969 ਦੀ ਧਾਰਾ— ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਦਾਂ
ਐਲਾਨ ਠੀਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹ ਮੇਰੀ ਹਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਹੇਠ ਦਸਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ।
ਦਸਖਤ ਹ.ਕ.

ਵਿਆਹ ਅਫਸਰ

ਦਸਖਤ ਉ.ਅ. (ਲਾਜ਼ਮ)

ਦਸਖਤ ਏ.ਸ. (ਲਾਜ਼ਮ)

ਦਸਖਤ ਖ.ਗ.

ਦਸਖਤ ਘ. ਛ.

ਤਿੰਨ ਗਵਾਹ

ਦਸਖਤ ਚ.ਛ.

19 _____ ਦੇ _____ ਦੀ _____ ਤਰੀਕ

x ਇਥੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿਓ _____

* ਧਾਰਾ ਭਰੋ।